Lietas Nr. C40104516
Lietas arhīva Nr. CA-0493-16/10

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2016.gada 14.septembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā tiesnešu sastāvā: Z.Zaiceva, A.Klaiše, L.Vēbere, izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā civillietu /persona A/ pieteikumā par fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu, sakarā ar pieteicējas /persona A/ apelācijas sūdzību par Ventspils tiesas 2016.gada 28.jūlija spriedumu.

Tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a

2016.gada 28.jūnijā /persona A/ (turpmāk pieteicēja) Ventspils tiesā iesniegusi fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, lūdzot pasludināt viņas fiziskās personas maksātnespējas procesu un norādot, ka ir nonākusi finansiālās grūtībās un nevar norēķināties par savām saistībām, kas uz pieteikuma iesniegšanas dienu ir 14 292,49 EUR. Lai dzēstu kreditoru saistības un atjaunotu savu maksātspēju ir spiesta sniegt tiesā fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu. Parādsaistības ir lielākas par 5 000 EUR, kas atbilst Maksātnespējas likuma 129.panta pirmās daļas 1.punkta norādītajai pazīmei.

Negūst un nav paredzēts gūt tādus ienākumus, lai spētu izpildīt saistības. Vienīgie ienākumi ir darba alga. Uz viņas vārda datorizētajā zemesgrāmatā nav ierakstīti nekustamie īpašumi, nesastāv laulībā, nav Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra laulāto mantisko attiecību reģistrā reģistrētas laulāto mantiskās attiecības, nepieder kapitāldaļas, akcijas un vērstpapīri, nav individuāls komersants un nav reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja. Viņas īpašumā reģistrēts transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/.

Viņas aprūpē ir divi nepilngadīgi bērni. Tāpat uz viņu nav attiecināmi maksātnespējas ierobežojumi saskaņā ar Maksātnespējas likuma 130.pantu un maksātnespējas procesam nav piemērojami Padomes regulas Nr.1346/2000 noteikumi.

Ar Ventspils tiesas 2016.gada 28.jūlija spriedumu noraidīts /persona A/ fiziskās personas maksātnespējas pieteikums un izbeigts fiziskās personas maksātnespējas process.

Tiesa, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 127.pantu, atzinusi, ka pieteicēja atbilst fiziskās personas maksātnespējas procesa subjekta jēdzienam, jo pieteicēja ir iesniegusi pierādījumus, ka pēdējā gada laikā viņa ir guvusi ienākumus un maksājusi nodokļus Latvijas Republikā, kas atbilst likuma „Par nodokļiem un nodevām" noteikumiem par nodokļu maksātāju.

Tiesa konstatējusi, ka pieteicējai uz pieteikuma iesniegšanas brīdi tiesā ir parādsaistības pret kreditoriem 14 865,04 EUR apmērā.

Pieteikumam pievienots maksājumu apliecinošs dokuments par maksātnespējas procesa depozīta iemaksu divu minimālo mēnešalgu apmērā Maksātnespējas administrācijas speciāli izveidotajā kontā.

Saskaņā ar 2016.gada 11.maija Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņu redzams, ka fiziskas personas /persona A/ īpašumā reģistrēts viens transportlīdzeklis – /nosaukums/, ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, statuss – izslēgts (5 gadus nav darbības).

Saskaņā ar 2016.gada 12.maija Valmieras rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas izdoto izziņu redzams, ka Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā uz /persona A/ vārda nav reģistrēti nekustamie īpašumi.

Saskaņā ar 2016.gada 21.aprīļa LR Uzņēmuma reģistra Funkciju izpildes departamenta Valmieras reģionālās nodaļas izziņu LR Uzņēmumu reģistrā nav aktuālās informācijas par uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), komersantiem, šķirējtiesām, kur /persona A/ ir īpašnieks, individuālais komersants, personālsabiedrības biedrs, kapitāldaļu turētājs vai dibinātājs.

Apkopojot visus iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa secinājusi, ka pieteicēja apzināti un mērķtiecīgi laika posmā no 2014.gada līdz 2015.gada sākumam, ir aizņēmusies no visām iespējamajām īstermiņa kredītu aizdevēju kompānijām.

Pieteicējai ir labi atalgots darbs, regulāri ienākumi, kuri lielāki par valstī noteikto minimālo atalgojumu. Turklāt no pieteikuma nav redzams, kāpēc, ņemot vērā viņas ienākumu apmēru, viņai nav bijis iespējams pakāpeniski dzēst uzņemtās parādsaistības, kurām ir iestājies izpildes termiņš.

No pieteikumam pievienotajiem dokumentiem, neapstiprinās fakts, ka būtu krasi izmainījušies pieteicējas ienākumi, kas liegtu pieteicējai nokārtot savas saistības pret kreditoriem. Iesniegtie dokumenti nepierāda, ka pieteicējas ienākumi, salīdzinot ar 2015.gadu
un 2016.gada sākumu (līdz 31.maijam), būtu samazinājušies un ka viņai tāpēc nav iespējams nokārtot parādsaistības.

Tiesa atzinusi, ka pieteicējas argumenti, ka viņai ir finansiālas grūtības, jo viņa negūst un tai nav paredzēts gūt tādus ienākumus, lai spētu izpildīt uzņemtās saistības, ir vispārīgi, līdz ar ko, secinājusi, ka pieteicēja pati ir pasliktinājusi savu materiālo stāvokli, noslēgdama vienpadsmit aizdevuma līgumus. Parādsaistības pret kreditoriem nav izveidojušās pēkšņi, jo, izvērtējot parāda kopējo summu, secināms, ka parādsaistības ir izveidojušās vienkārši aizņemoties naudu un to neatmaksājot.

Visi šie apstākļi, likuši tiesai apšaubīt faktu, ka pieteicēja būtu godprātīga finansiālās grūtībās nonākusi parādniece, kuras mantiskais stāvoklis liedz viņai izpildīt uzņemtās saistības, un ir pamats uzskatīt, ka šāda rīcība drīzāk liecina par vēlmi izvairīties no savu saistību izpildes, kas neatbilst Maksātnespējas likuma mērķim.

Pieteicēja nav pierādījusi, ka viņai nav bijis iespējams nokārtot savas parādsaistības, jo viņas ienākumi izvērtējot pieteikuma pievienotos dokumentus nav mainījušies, līdz ar ko nav konstatējama Maksātnespējas likuma 129.panta pirmās daļas 1.punktā norādīta maksātnespējas pazīme.

Par šo spriedumu pieteicēja /persona A/ iesniegusi apelācijas sūdzību lūdzot pasludināt viņas fiziskas personas maksātnespējas procesu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa pieņemot lēmumu balstījusies uz kopējiem ienākumiem, neņemot vērā iespējamos ikdienas izdevumus. Kopā ar diviem nepilngadīgajiem bērniem īrē dzīvokli par to maksājot īres maksu un komunālos pakalpojumus aptuveni 350 EUR. Tāpat ikdienā nepieciešami līdzekļi, lai segtu maksājumus abu bērnu bērnudārziem, medikamentiem, ārstēšanai, kā arī citiem ikdienas tēriņiem, ko ar savu algu pilnībā nespēj segt.

Līdz laulības šķiršanai, 2015.gada 31.oktobrim, bijušai vīrs /persona B/ dzīvoja atsevišķi, nepalīdzot finansiāli, jo arī viņam nebija patstāvīgi ienākumi, lai sniegtu jebkādu finansiālu palīdzību.

Kredītus ņēmusi, jo strādājot vien nespēja segt visus ikdienas maksājumus. Kredīti tika ņemti ar nolūku tos apmaksāt, ko arī mēģinājusi darīt maksājot minimālās iemaksas. Nekad izmantojot kredītus nevēlējās rīkoties ļaunprātīgi, neatmaksājot tos. Papildus darba algai un bērnu kopšanas pabalstam negūst citus ienākumus, viņai nepieder kapitāldaļas, kustama vai nekustama manta, kā arī nav pieejami tādi materiālie līdzekļi, ienākumi un manta, kas segtu saistību apmēru. Nav spējīga izpildīt visas radušās saistības no viņas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, tāpēc lūdz ierosināt maksātnespējas procesu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 440.[11] panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Civillietu tiesu kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikums ir pamatots un apmierināms.

Civilprocesa likuma 363.[27] panta otrā daļa noteic, ka tiesa pasludina fiziskās personas maksātnespējas procesu, ja konstatē, ka parādniekam ir maksātnespējas procesa pazīme un pēdējo 10 gadu laikā nav pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, kura ietvaros dzēstas saistības, kā arī ir pierādīta naudas līdzekļu pietiekamība administratora vienreizējās atlīdzības segšanai.

Maksātnespējas likuma 129.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka parādniekam var piemērot fiziskās personas maksātnespējas procesu, ja šai personai nav iespēju nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, un parādsaistības kopā pārsniedz 5 000 euro. Savukārt panta otrā daļa noteic, ka fiziskās personas maksātnespējas procesa piemērošanas priekšnoteikums ir līdzekļu pietiekamība administratora vienreizējās atlīdzības segšanai divu minimālo mēnešalgu apmērā.

No pievienotajiem dokumentiem tiesas kolēģija secina, ka saistības izpildes termiņš ir iestājies sekojošām saistībām, jo to izpildi ir pieprasījuši kreditori:

- SIA „Best Līzings" - EUR 138,37 (lietas 20.lapa);
- AS „Bigbank" EUR 5 857,80 (lietas 21.lapa);
- SIA „ONDO" - EUR 616,25 (lietas 22.lapa);
- SIA „MCB Finance Latvia" - EUR 845,96 (lietas 23.lapa);
- SIA „KDB" - EUR 207 (lietas 24.lapa);
- AS „Lateko Līzings" (SIA „Gelvora") - EUR 236,55 (lietas 25.lapa);
- SIA „VIVUS" – EUR 2581,27 (lietas 26.lapa);
- AS „MiniCredit" – EUR 486 (lietas 28.lapa);
- SIA „Latcredit.lv" – EUR 656 (lietas 29.lapa);
- AS „Swedbank" – EUR 2 203,48 (lietas 42.lapa).

Tiesas kolēģijas ieskatā /persona A/ ir pierādījusi, ka kopējais parāda apmērs, kam iestājies izpildes termiņš, ir 13 828,68 EUR, un tas pārsniedz maksātnespējas procesa pazīmei noteiktos 5 000 EUR.

Par savu mantisko stāvokli /persona A/ iesniegusi ziņas no publiskajiem reģistriem, kas apstiprina, ka viņai nepieder nekustamie īpašumi un kapitāldaļas. Uz viņas vārda ir reģistrēts transportlīdzeklis /nosaukums/, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, 1989.gada izlaidums, kura statuss ir izslēgts, jo 5 gadus nav darbības.

Ar lietā pievienoto laulības šķiršanas apliecības kopiju pierādīts, ka 2015.gada 30.oktobrī šķirta laulība ar /persona B/. Laulāto mantisko attiecību reģistrā nav reģistrētas laulāto mantiskās attiecības. Apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni – /persona C/ un /persona D/, ko apstiprina pievienoto dzimšanas apliecību kopijas.

No iesniegtās 14.07.2016. Valsts ieņēmumu dienesta izziņas Nr.31.1-8.21-10/132618, redzams, ka bruto ienākumi 2015.gadā bija 9 094,55 EUR, 2016.gadā no janvāra līdz maijam (ieskaitot) 4 927,96 EUR.

Neskatoties uz to, ka pieteicējai ir patstāvīgi ienākumi, tiesas kolēģija atzīst, ka /persona A/ mantiskais stāvoklis liecina, ka viņai ir finansiālas grūtības un nav iespēju nokārtot parādsaistības, par kuru pastāvēšanu strīds nepastāv, un kurām iestājies izpildes termiņš.

Maksātnespējas administrācijas kontā 08.08.2016. ieskaitītie 740 EUR depozīta maksājums maksātnespējas procesā.

Tiesas rīcībā šajā tiesvedības stadijā nav ziņu, ka pastāvētu Maksātnespējas likuma 130.pantā norādītie fiziskās personas maksātnespējas procesa piemērošanas ierobežojumi, tajā skaitā, /persona A/ pēdējo 10 gadu laikā nav pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, kura ietvaros dzēstas saistības, kā arī nav ziņu, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā būtu piemērojami Padomes regulas Nr.1346/2000 noteikumi.

Izvērtējot pieteikumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu, tiesai jānoskaidro, vai persona ir maksātnespējas subjekts un jāpārbauda, vai pastāv maksātnespējas procesa pazīme (Maksātnespējas likuma 127.panta pirmā daļa, 129.panta pirmā daļa). Minētais atbilst judikatūrā nostiprinātajai atziņai, ka tiesai jāaprobežojas ar formālu Maksātnespējas likuma 129.panta pirmajā daļā noteikto maksātnespējas pazīmju konstatējumu *(skat. Augstākas tiesas Senāta 2013.gada 4.decembra spriedums lietā Nr.SPC-49/2013).*

Tādējādi, tiesas kolēģija uzskata, ka ir nodibinātas Maksātnespējas likumā paredzētās pazīmes, lai atzītu, ka /persona A/ ir iestājusies maksātnespēja un pasludināms fiziskās personas maksātnespējas process.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nepareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma 129.panta pirmās daļas 1.punktu, bet apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi ir guvuši apstiprinājumu.

Civilprocesa likuma 363.[27] panta trešā daļa nosaka, ka, pasludinot fiziskās personas maksātnespējas procesu, tiesa ieceļ administratoru, saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.[26] panta otro daļu – tiesa ieceļ Maksātnespējas administrācijas ieteikto administratora amata kandidātu par administratoru.

Maksātnespējas administrācija konkrētajā lietā ir ieteikusi sertificētu administratoru Erlendu Baļķenu, sertifikāta Nr.00319 un tiesas kolēģija nav konstatējusi ierobežojumus, kas liegtu kandidātam pildīt šo pienākumu.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un Civilprocesa likuma 1., 8., 97., 193., 363.[27], 430., 432., 440.[11], 440.[12] pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/persona A/ pieteikumu apmierināt, pasludināt /persona A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, maksātnespējas procesu.

Par /persona A/, personas kods /personas kods/, maksātnespējas procesa administratoru iecelt Erlendu Baļķenu, personas kods /personas kods/, sertifikāta Nr.00319, adrese /adrese B/.

Spriedumu nekavējoties nosūtīt pieteikuma iesniedzējai un administratoram, kā arī iestādei, kas veic ierakstus maksātnespējas reģistrā.

Spriedums kasācijas instancē nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese Z.Zaiceva

Tiesnese A.Klaiše

Tiesnese L.Vēbere